

בתי המשפט

בל 010334/03		בית הדין האזורי לעבודה בירושלים	
25/08/2005		השופטת הראשית רונית רוזנפלד	בפני:
		נציג ציבור (ע) נוראל ממליה	
		נציגת ציבור (מ) נאוה שוורץ	

בעניין:

ע"י ב"כ עו"ד [REDACTED]
כהן איתמר
נ ג ד
בטוח לאומי-סניף ירושלים
ע"י ב"כ עו"ד חנה מנדלסון
תובע
נתבע

פסק דין

1. בפנינו תביעת התובע כנגד החלטת הנתבע (להלן – המוסד) מיום 21.1.03 שדחה תביעתו לדמי פגיעה בגין פגיעה בעבודה שארעה לו בגבו, בגין עבודתו כ"בל בוי" בבית מלון.
2. העובדות הרלבנטיות שאינן שנויות במחלוקת בין הצדדים הן אלו:
  - א. התובע עבד כ"בל בוי" במלון מוריה החל מחודש 1/73 ועד לסיום עבודתו בחודש 11/00.
  - ב. התובע עבד חמש משמרות בשבוע, כאשר כל משמרת בת 9 שעות, בניכוי שעה לארוחות (בוקר וצהריים), ובסה"כ שמונה שעות עבודה.
  - ג. עבודת התובע כללה בעיקר הרמה והנחה של מזוודות האורחים. במהלך כל יום עבודה הרים והניח התובע עשרות של מזוודות במשקלים שונים.
3. יצויין כי אין מחלוקת בין הצדדים בדבר קיום תשתית עובדתית להכרה בפגיעה ממנה סובל התובע בגבו במסגרת תורת המיקרוטראומה.
4. בית הדין מינה את ד"ר חיים צינמן כמומחה יועץ רפואי מטעמו, לתת חוות דעתו בעניינו של התובע. ואלו הן השאלות שהוצגו בפני המומחה ותשובותיו, בהתאמה.
  - א. שאלה: מהי הבעיה הרפואית ממנה סובל התובע בגבו.
 תשובה: התובע סובל מ CHRONIC LOW BACK PAIN. כאב גב תחתון כרוני, ללא סימנים נוירולוגיים חיוביים, עם שינויים ניוונים קשים בחוליות מותניות.
  - ב. שאלה: האם נפגע התובע פגיעה מסוג INJURY שניתן להגדירה בזמן.

- תשובה: לפי החומר שעמד לרשותי לא נמצאה פגיעה מסוג INJURY שניתן להגדירה בזמן.
- ג. שאלה: אם כן – האם הפגיעה גרמה לנזק.
על שאלה זו לא ניתנה תשובה.
- ד. שאלה: אם כן, האם ניתן לומר שכל הרמה והנחה שהרים התובע והניח את מזוודות האורחים כמפורט בפרק העובדות גרמה לו לפגיעה זעירה שניתן להבחין בה ואפשר ליחד אותה לזמן מסוים.
- תשובה: לא מן הנמנע שעבודה הכרוכה בהרמה והנחה של מזוודות, כמפורט בפרק העובדות, גרמה לו לפגיעה זעירה שלא ניתן להבחין בה ולא ניתן ליחד אותה לזמן מסוים. אך הפעולות כפי שתוארו אינן נחשבות לאחת ממחלות המקצוע לפי ספר התקנות של המוסד לביטוח לאומי. יש גורמים רבים שיביאו לשינויים ניווניים בעמוד השדרה ולא ניתן לקבוע האם שינויים אלה היו נגרמים באותה מידה לו היה הנפגע עובד בעבודה אחרת. מקצוע הרפואה אינו מדע מדויק, ולכן לא ניתן לומר בוודאות עד כמה ניתן לקשור את המצב הנוכחי לעבודתו כפי שתוארה.
- ה. שאלה: אם התשובה לשאלה הקודמת חיובית, האם היו הפגיעות הני"ל בעלות אופי בלתי הפיך (IRREVERSIBLE) כך שבהצטרף אליהן פגיעות זעירות דומות וחוזרות נוצר המצב הקיים. תשובה: ניתן להגיד שהפגיעות שנגרמו ע"י מאמץ העבודה היו בעלות אופי בלתי הפיך כך שבהצטרף אליהן פגיעות זעירות דומות וחוזרות נוצר המצב הקיים, אך בלא שנתעלם גם מהעובדה שהתובע גם "הזדקן" ב 22 שנים בתקופה זו.
- ו. שאלה: אם לא, האם יש לראות במצב הקיים תוצאה של תהליך תחלואתי רגיל.
תשובה: ניתן לראות במצב הקיים תוצאה של תהליך הנובע מהגיל שאליו מצטרפת עבודה פיזית קשה הקשורה בהרמת מזוודות ולחלקה שווה בשווה.
5. יצויין כי אף אחד מן הצדדים לא ביקש להציג שאלות הבהרה בפני המומחה. התובע התנגד להצגת שאלות הבהרה למומחה מטעם בית הדין, ובית הדין קיבל התנגדותו, והשאלה לא הוצגה.
6. התובע מפנה לקביעת המומחה לפיה נתקומו בנסיבות הענין "פגיעות חוזרות ונשנות" בתובע, שהן בעלות אופי בלתי הפיך, אליהן מצטרף תהליך תחלואתי הקשור בגילו של התובע. המומחה מחלק את היחס בין "מאמץ העבודה" לבין התהליך התחלואתי שווה בשווה, כך שגם אם נניח שיש להחיל בנסיבות הענין את הסיפא לסעיף 83 לחוק, ואין התובע סבור כך, הרי שתרומה של 50% ודאי שאיננה פחותה בהרבה מתרומת הגורמים האחרים.
- אם יש להחיל את ס' 83, כי אז חלה הרישא לסעיף, מאחר שהתובע עסק בהרמת מזוודות, ופגיעה הנגרמת כתוצאה מפעולה זו הינה פגיעה שניתן להגדירה מגורם חיצוני הנראה לעין.
- משנקבעה תשתית עובדתית בנוגע לעבודתו של התובע וקיים קשר סיבתי רפואי בין העבודה לבין הליקוי ממנו הוא סובל, בית הדין מתבקש לאמץ את חוות הדעת של המומחה ולקבל את התביעה.
7. המוסד מבקש מאיתנו לדחות את התביעה. בקשר לחוות דעת המומחה מציינת ב"כ המוסד בסיכומיה, כי בסיפא לחוות הדעת קבע המומחה את מידת ההשפעה של העבודה על מצבו של התובע למרות שבשתי

אמירות קודם לכן הוא ציין כי לא ניתן לומר בוודאות עד כמה ניתן לקשור את המצב הנוכחי לעבודתו של התובע, וכי לא ניתן לקבוע אם השינויים היו נגרמים באותה מידה לו עבד בעבודה אחרת. בנסיבות הענין שבפנינו אין מדובר בענין חד פעמי של הרמת משא שאז הלה הרישא לסעיף 83. מדובר בפגיעה במסגרת תורת המיקרוטראומה, שהיא פיקציה יציר הפסיקה. הפסיקה קבעה כי במקרים של בדיקת פגיעה מסוג מיקרוטראומה יש לבדוק אם מידת ההשפעה לא היתה פחותה בהרבה מהשפעת גורמים אחרים, כנוסחה של הסיפא לסי' 83 ועל כן יש רלבנטיות לבדיקה הזו. המומחה קבע כי לא ניתן לכמת את השפעת עבודתו של התובע על מצבו ועל כן דין התביעה להדחות. קביעתו כאילו יש לייחס לעבודה חלק שווה בהשפעה על הליקוי הרפואי לעומת התהליך התחלואתי אינה מבוססת מאחר שכבר אמר כי לא ניתן לכמת את ההשפעה. לאור אלו ובהתחשב בנטל ההוכחה, בית הדין מתבקש לדחות את התביעה.

ההכרעה

8. לאחר שהוגשה חוות דעתו של המומחה לבית הדין, הודיע בית הדין לשני הצדדים על האפשרות העומדת בפניהם להציג שאלות הבהרה בפני המומחה, וזאת במסגרת פרק זמן שקצב להם לכך. ב"כ המוסד בקשה בשעתו להאריך לה את המועד להצגת שאלות הבהרה וזאת לשם התייעצות עם הדרג הרפואי במוסד. לאחר זמן מה הודיעה ב"כ המוסד כי אין המוסד מבקש להציג שאלות הבהרה בפני המומחה. משכך, לא יוכל הנתבע להסתמך על שאלות המתעוררות אצלו בקשר לתשובות המומחה, אם יש בהם סתירה פנימית אם לאו, לביסוס טענתו בדבר דחיית התביעה. שאלות כאלה, ככל שהן מתעוררות, היו ניתנות לבחינה במסגרת שאלות הבהרה אותן בחר המוסד שלא להפנות אל המומחה.
9. המומחה מציין כי מקצוע הרפואי אינו מדע מדויק ולכן לא ניתן לומר בוודאות עד כמה ניתן לקשור את המצב הנוכחי לעבודתו של התובע כפי שתוארה. בכל זאת, ומאחר שמן הבחינה המשפטית כן מתבקשת קביעה מסוימת, קובע המומחה כי ניתן לראות במצב הקיים תוצאה של תהליך תחלואתי הנובע מהגיל שאליו מצטרפת עבודה פיזית קשה הקשורה בהרמת מזוודות ולחלקה שווה בשווה. בקביעה זו אין חלוקה מדויקת של האחוזים בקשר לתרומת העבודה לפגיעה ממנה סובל התובע. לא נמצא בה כימות מדויק וקביעה כמותית ודאית בדבר ההשפעה של העבודה על הפגיעה. אלא, שכן נמצא בה קביעה שהיא מספקת לעניין הכרה בפגיעה ממנה סובל התובע כפגיעה בעבודה. בראש ובראשונה, ובאופן שאיננו מעלה ספקות, נמצא קביעה בדבר קיומו של נזק בלתי הפיך לתובע שנגרם כתוצאה מן "הפגיעות שנגרמו על ידי מאמץ העבודה". ואם נדרש כי כמות ההשפעה תהיה כזו שאיננה פחותה בהרבה מהשפעת גורמים אחרים, ומבלי להתייחס לתחולת הרישא או הסיפא של סי' 83, נמצא בה את הקביעה כי את השפעת העבודה ניתן לראות כשווה להשפעת הגורמים האחרים. ככזו, ממילא אין היא בבחינת השפעה פחותה בהרבה מהשפעתם של הגורמים האחרים. למותר לציין כי את שיעור הפגיעה במדויק הנובע מתנאי העבודה עתידה ממילא לקבוע הועדה הרפואית שתידרש לאחוזי נכות שיש לקבוע לתובע, אם בכלל. לפיכך, ובשים לב לכל האמור, עלה בידי התובע להרים את הנטל ולהוכיח את תביעתו.

-
-

סוף דבר:

התביעה מתקבלת.
מוכרת הפגיעה שנפגע.
אין צו להוצאות.

ניתן היום י' באב, תשס"ה (15 באוגוסט 2005) בהעדר הצדדים.
המזכירות תמציא העתקים לב"כ הצדדים.

נ. שורץ, נציגת ציבור

נ. ממליה, נציג ציבור

ר. רוזנפלד, שופטת